

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВЕТЕРИНАРНОЇ МЕДИЦИНИ ТА
БІОТЕХНОЛОГІЙ ІМЕНІ С.З. ГЖИЦЬКОГО

Факультет землевпорядкування та інфраструктурного розвитку
Кафедра туризму, рекреації та краєзнавства

ПОГОДЖЕНО

Гарант ОПП “Туризм і рекреація”

Оксана БЕРЕЗІВСЬКА

(ім'я та прізвище, підпис)

25 серпня 2025 року

ЗАТВЕРДЖЕНО

В.о. декана факультету землевпорядкування
та інфраструктурного розвитку

Павло КОЛОДІЙ

(ім'я та прізвище, підпис)

28 серпня 2025 року

РОБОЧА ПРОГРАМА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

ОКП 2 ТУРИСТИЧНЕ КРАЄЗНАВСТВО

(код і назва освітнього компонента)

Рівень вищої освіти перший (бакалаврський) рівень
(назва рівня вищої освіти)

Галузь знань J Транспорт та послуги
(шифр і назва галузі знань)

Спеціальність J3 Туризм та рекреація
(код і назва спеціальності)

Освітня програма «Туризм і рекреація»

Вид освітнього компонента обов'язковий
(обов'язковий / за вибором)

Робоча програма

Туристичне краєзнавство

(назва освітнього компонента)

Укладачі: Марта МАЛЬСЬКА, професор кафедри туризму, рекреації та краєзнавства, д.е.н., професор

Юлія БОРУЦЬКА, доцент кафедри туризму, рекреації та краєзнавства, к.геол.н., доцент
(вказати укладачів, їхні посади, наукові ступені та вчені звання)

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри туризму, рекреації та краєзнавства
(назва кафедри)

Протокол №1 від 25 серпня 2025 року

В.о. завідувача кафедри

Оксана КРУПА
(ім'я та прізвище)

Погоджено навчально-методичною комісією спеціальності Туризм і рекреація
(назва спеціальності)

Протокол № 1 від 27 серпня 2025 року

Голова НМКС

Оксана КРУПА
(ім'я та прізвище)

Схвалено рішенням навчально-методичної ради факультету землевпорядкування та інфраструктурного розвитку

(назва факультету)

Протокол №1 від 28 серпня 2025 року

Голова НМРФ

(підпис)

Павло КОЛОДІЙ
(ім'я та прізвище)

1. ОПИС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Найменування показників	Всього годин	
	денна форма здобуття освіти	заочна форма здобуття освіти
Семестр	1	1
Кількість кредитів/годин	5/150	11/330
Усього годин аудиторної роботи	56	40
в т.ч.:		
• лекційні заняття, год	28	20
• практичні заняття, год	28	20
• лабораторні заняття, год	–	–
• семінарські заняття, год	–	–
Індивідуальне навчальне завдання, год	–	180
Усього годин самостійної роботи	94	290
Форма контролю	Екзамен	Екзамен
Навчальна практика, год	180	–
РАЗОМ	11/330	11/330

Примітка.

Частка аудиторного навчального часу студента у відсотковому вимірі:

для денної форми здобуття освіти – 37,3 %

для заочної форми здобуття освіти – 12,1 %

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Метою освітнього компонента «Туристичне краєзнавство» є формування у здобувачів освіти знань, умінь, навичок і професійних компетентностей, необхідних для дослідження, аналізу і використання природних, історико-культурних, соціально-економічних туристично-рекреаційних ресурсів DESTINATION у контексті краєзнавчої роботи та створення привабливого туристичного іміджу рідного краю, його регіонів, а також для мотивації та стимулювання туристів, рекреантів, екскурсантів до відвідування цієї території, яка розглядається через призму туристично-рекреаційної привабливості, самотності, автентичності, регіонального краєзнавчо-туристичного потенціалу.

Основним завданням освітнього компонента «Туристичне краєзнавство» є всебічне, комплексне, теоретично-практичне дослідження краєзнавчих аспектів і регіональних особливостей України, у контексті світового розвитку, для потреб туризму та рекреації.

Завданнями освітнього компонента є:

– формування понятійно-категоріального апарату освітнього компонента «Туристичне краєзнавство»;

- висвітлення науково-методичних основ туристично-краєзнавчих досліджень України та її регіонів;
- вивчення основних історичних аспектів зародження, становлення та розвитку краєзнавчої роботи та туристично-краєзнавчого напрямку в Україні;
- дослідження природного туристично-рекреаційного потенціалу України у контексті розвитку туристичного краєзнавства;
- аналіз впливу історико-культурної туристично-рекреаційної спадщини України на розвиток туристичного краєзнавства;
- обґрунтування ролі транспортної інфраструктури, готельного обслуговування та ресторанного господарства у туристично-краєзнавчій діяльності;
- використання методів і засобів туристичної картографії у розрізі туристично-краєзнавчих досліджень;
- розуміння характерних особливостей навчальних краєзнавчих екскурсій, спостережень, практичних досліджень у туристичному краєзнавстві;
- популяризація знань та інформації про різнопланові аспекти історичного минулого і сучасного буття, культуру, традиції, звичаї, фольклор етносів окремих регіонів України, зокрема й за допомогою туристично-екскурсійної роботи;
- усвідомлення майбутніми фахівцями важливості «м'яких навичок» (soft skills) у туристично-краєзнавчій сфері та туристично-рекреаційній галузі загалом.

Пререквізити: «Організація туризму», «Екологія та захист навколишнього середовища».

Постреквізити: «Рекреалогія та рекреаційні комплекси світу», «Організація анімаційної та екскурсійної діяльності», «Основи наукових досліджень», «Туристична картографія», «Навчальна практика (краєзнавча)».

Результати навчання

Відповідно до освітньо-професійної програми «Туризм і рекреація» вивчення освітнього компонента забезпечує набуття здобувачами таких компетентностей та програмних результатів навчання:

Інтегральна компетентність	ІК. Здатність комплексно розв'язувати складні професійні задачі та практичні проблеми у сфері туризму і рекреації як в процесі навчання, так і в процесі роботи, що передбачає застосування теорій і методів системи наук, які формують туризмознавство, і характеризуються комплексністю та невизначеністю умов
Загальні компетентності	К02. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати

	<p>різні види та форми рухомої активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</p> <p>К04. Здатність до критичного мислення, аналізу і синтезу.</p> <p>К06. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.</p>
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності	<p>К15. Знання і розуміння предметної області та розуміння специфіки професійної діяльності.</p> <p>К16. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>К17. Здатність аналізувати рекреаційно-туристичний потенціал територій.</p> <p>К19. Розуміння сучасних тенденцій і регіональних пріоритетів розвитку туризму в цілому та окремих його форм і видів.</p> <p>К20. Розуміння процесів організації туристичних подорожей і комплексного туристичного обслуговування (готельного, ресторанного, транспортного, екскурсійного, рекреаційного).</p>
Програмні результати навчання	<p>ПР02. Знати, розуміти і вміти використовувати на практиці базові поняття з теорії туризму, організації туристичного процесу та туристичної діяльності суб'єктів ринку туристичних послуг, а також світоглядних та суміжних наук.</p> <p>ПР04. Пояснювати особливості організації рекреаційно-туристичного простору.</p> <p>ПР05. Аналізувати рекреаційно-туристичний потенціал території.</p> <p>ПР08. Ідентифікувати туристичну документацію та вміти правильно нею користуватися.</p> <p>ПР14. Проявляти повагу до індивідуального і культурного різноманіття.</p> <p>ПР16. Діяти у відповідності з принципами соціальної відповідальності та громадянської свідомості.</p>

3. СТРУКТУРА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Назви тем	Кількість годин											
	денна форма здобуття освіти (ДФЗО)						заочна форма здобуття освіти (ЗФЗО)					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
л		п	лаб.	інд.	с. р.	л		п	лаб.	інд.	с. р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Тема 1. Вступ до дисципліни «Туристичне краєзнавство». Загальна характеристика та науково-методичні	18	4	4	-	-	10	18	1	1	-	-	16

основи туристичного краєзнавства												
Тема 2. Основні історичні аспекти зародження, становлення і розвитку краєзнавчої роботи та туристично-краєзнавчого напрямку в Україні	21	4	4	-	-	13	21	1	1	-	-	19
Тема 3. Природний туристично-рекреаційний потенціал України у контексті розвитку туристичного краєзнавства	23	4	4	-	-	15	23	4	4	-	-	15
Тема 4. Туристичне краєзнавство та історико-культурна туристично-рекреаційна спадщина України	23	4	4	-	-	15	23	4	4	-	-	15
Тема 5. Роль транспортної інфраструктури, готельного обслуговування та ресторанного господарства у туристично-краєзнавчій діяльності	23	4	4	-	-	15	23	4	4	-	-	15
Тема 6. Особливості туристичної картографії у розрізі туристичного краєзнавства	20	4	4	-	-	12	20	2	2	-	-	16
Тема 7. Характерні особливості навчальних краєзнавчих екскурсій, спостережень, практичних досліджень у туристичному краєзнавстві	22	4	4	-	-	14	22	4	4	-	-	14
Індивідуальне навчальне завдання	-	-	-	-	-	-	180	-	-	-	-	180
Усього годин	150	28	28	-	-	94	330	20	20	-	-	290
Навчальна практика	180	-	-	-	-	180	-	-	-	-	-	-
Разом	330	28	28	-	-	274	330	20	20	-	-	290

4. ЛЕКЦІЙНІ ЗАНЯТТЯ

№ з/п	Назви тем та їх короткий зміст	Кількість годин	
		ДФЗО	ЗФЗО
1	<p>Тема 1. Вступ до дисципліни «Туристичне краєзнавство». Загальна характеристика та науково-методичні основи туристичного краєзнавства</p> <p>1. Визначення поняття та функції краєзнавства. 2. Організаційні форми краєзнавства. 3. Характеристика основних видів краєзнавства. 4. Туристичне краєзнавство, його об'єкт, предмет і завдання. 5. Законодавча база та нормативно-правове регулювання у контексті туристично-краєзнавчої діяльності в Україні.</p>	4	1
2	<p>Тема 2. Основні історичні аспекти зародження, становлення і розвитку краєзнавчої роботи та туристично-краєзнавчого напрямку в Україні</p> <p>1. Спільний початковий етап розвитку краєзнавства та прототуризму. 2. Зародження екскурсійної діяльності як невід'ємної складової туристичної подорожі. 3. Передумови становлення туристичної інфраструктури. 4. Заснування туристичних організацій. 5. Сучасний стан туристичного краєзнавства в Україні.</p>	4	1
3	<p>Тема 3. Природний туристично-рекреаційний потенціал України у контексті розвитку туристичного краєзнавства</p> <p>1. Зміст і загальна характеристика понять «туризм» і «рекреація». Туристично-рекреаційний потенціал території. 2. Класифікації туристично-рекреаційних ресурсів природного походження. 3. Характерні особливості природних туристично-рекреаційних ресурсів. 4. Геопросторове поширення туристично-рекреаційних ресурсів природного походження в Україні. 5. Види туристично-рекреаційної діяльності у межах територій і об'єктів природно-заповідного фонду України.</p>	4	4
4	<p>Тема 4. Туристичне краєзнавство та історико-культурна туристично-рекреаційна спадщина України</p> <p>1. Загальна характеристика історико-культурних туристично-рекреаційних ресурсів. 2. Роль об'єктів Всесвітньої історико-культурної спадщини ЮНЕСКО в Україні. 3. Національно-визвольний рух українського народу та національно-патріотичне виховання. 4. Внесок духовних лідерів українського народу в контексті туристичного краєзнавства. 5. Основні характеристики для оцінки історико-культурних ресурсів.</p>	4	4
5	<p>Тема 5. Роль транспортної інфраструктури, готельного обслуговування та ресторанного господарства у туристично-краєзнавчій діяльності</p> <p>1. Транспортна інфраструктура та її місце в розвитку туризму. 2. Розвиток готельної справи у світі від Середньовіччя до XIX ст.</p>	4	4

	3. Розвиток готельної справи в Україні. 4. Ресторанний бізнес у житті сучасного суспільства. 5. Транспортна інфраструктура, готельне обслуговування та ресторанне господарство як важливі складові туристично-краєзнавчої діяльності.		
6	Тема 6. Особливості туристичної картографії у розрізі туристичного краєзнавства 1. Особливості розвитку туристичної картографії. 2. Сучасний стан туристичної картографії в Україні. 3. Туристичні карти, їхня класифікація, мета створення, вимоги, що ставляться до карт. 4. Зміст легенди туристичної карти. Спеціальні умовні позначення й їхнє використання на туристичній карті. 5. Ознакування туристичних маршрутів на місцевості.	4	2
7	Тема 7. Характерні особливості навчальних краєзнавчих екскурсій, спостережень, практичних досліджень у туристичному краєзнавстві 1. Загальна характеристика класної та позакласної краєзнавчої роботи у школі. 2. Основні форми туристично-краєзнавчої роботи. 3. Зміст екскурсії як самостійної форми туристичних послуг. 4. Класифікація екскурсій за основними ознаками: за складом учасників, тривалістю, способом пересування, тематикою, місцем та формою проведення. 5. План підготовки та проведення екскурсії на виробництво.	4	4
Усього годин		28	20

5. ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ

№ з/п	Назви тем та їх короткий зміст	Кількість годин	
		ДФЗО	ЗФЗО
1	Пр.з. 1. Загальна характеристика та аналіз науково-методичних основ туристичного краєзнавства Визначення поняття та функції краєзнавства. Організаційні форми краєзнавства. Характеристика основних видів краєзнавства. Туристичне краєзнавство, його об'єкт, предмет і завдання. Законодавча база та нормативно-правове регулювання у контексті туристично-краєзнавчої діяльності в Україні.	4	1
2	Пр.з. 2. Аналіз основних історичних аспектів зародження, становлення і розвитку краєзнавчої роботи та туристично-краєзнавчого напрямку в Україні Спільний початковий етап розвитку краєзнавства та прототуризму. Зародження екскурсійної діяльності як невід'ємної складової туристичної подорожі. Передумови становлення туристичної інфраструктури. Заснування туристичних організацій. Сучасний стан туристичного краєзнавства в Україні.	4	1
3	Пр.з. 3. Характеристика й аналіз ролі природного туристично-рекреаційного потенціалу України в контексті розвитку туристичного краєзнавства Зміст і загальна характеристика понять «туризм» і «рекреація». Туристично-рекреаційний потенціал території. Класифікації	4	4

	туристично-рекреаційних ресурсів природного походження. Характерні особливості природних туристично-рекреаційних ресурсів. Геопросторове поширення туристично-рекреаційних ресурсів природного походження в Україні. Види туристично-рекреаційної діяльності у межах територій і об'єктів природно-заповідного фонду України.		
4	Пр.з. 4. Характеристика й аналіз взаємозв'язку туристичного краєзнавства та історико-культурної туристично-рекреаційної спадщини України Загальна характеристика історико-культурних туристично-рекреаційних ресурсів. Роль об'єктів Всесвітньої історико-культурної спадщини ЮНЕСКО в Україні. Національно-визвольний рух українського народу та національно-патріотичне виховання. Внесок духовних лідерів українського народу в контексті туристичного краєзнавства. Основні характеристики для оцінки історико-культурних ресурсів.	4	4
5	Пр.з. 5. Характеристика й аналіз ролі транспортної інфраструктури, готельного обслуговування та ресторанного господарства у туристично-краєзнавчій діяльності Транспортна інфраструктура та її місце в розвитку туризму. Розвиток готельної справи у світі від Середньовіччя до XIX ст. Розвиток готельної справи в Україні. Ресторанний бізнес у житті сучасного суспільства. Транспортна інфраструктура, готельне обслуговування та ресторанне господарство як важливі складові туристично-краєзнавчої діяльності.	4	4
6	Пр.з. 6. Аналіз характерних особливостей туристичної картографії у розрізі туристичного краєзнавства Особливості розвитку туристичної картографії. Сучасний стан туристичної картографії в Україні. Туристичні карти, їхня класифікація, мета створення, вимоги, що ставляться до карт. Зміст легенди туристичної карти. Спеціальні умовні позначення та їхнє використання на туристичній карті. Ознакування туристичних маршрутів на місцевості.	4	2
7	Пр.з. 7. Характерні особливості й аналіз ролі навчальних краєзнавчих екскурсій, спостережень, практичних досліджень у туристичному краєзнавстві Загальна характеристика класної та позакласної краєзнавчої роботи у школі. Основні форми туристично-краєзнавчої роботи. Зміст екскурсії як самостійної форми туристичних послуг. Класифікація екскурсій за основними ознаками: за складом учасників, тривалістю, способом пересування, тематикою, місцем та формою проведення. План підготовки та проведення екскурсії на виробництво.	4	4
Усього годин		28	20

6. САМОСТІЙНА РОБОТА

№ з/п	Назви тем та їх короткий зміст	Кількість годин	
		ДФЗО	ЗФЗО
1	<p>Тема 1. Вступ до дисципліни «Туристичне краєзнавство». Загальна характеристика та науково-методичні основи туристичного краєзнавства</p> <p>1. Наведіть приклади поширених дефініцій краєзнавства та їхніх авторів.</p> <p>2. Охарактеризуйте один із відомих краєзнавчих музеїв на території України в контексті державного краєзнавства.</p> <p>3. Опишіть особливості географічного (природничо-географічного) краєзнавства, історичного краєзнавства, економічного краєзнавства.</p>	3	10
2	<p>Тема 2. Основні історичні аспекти зародження, становлення і розвитку краєзнавчої роботи та туристично-краєзнавчого напрямку в Україні</p> <p>1. Проаналізуйте елементи краєзнавства та прототуризму в міфах Стародавньої Греції, Риму.</p> <p>2. Охарактеризуйте краєзнавчу діяльність Тараса Шевченка та Івана Франка.</p> <p>3. Опишіть утворення та діяльність Всеукраїнської спілки краєзнавців.</p>	5	15
3	<p>Тема 3. Природний туристично-рекреаційний потенціал України у контексті розвитку туристичного краєзнавства</p> <p>1. Проаналізуйте важливість туристично-рекреаційної діяльності в контексті сталого розвитку суспільства.</p> <p>2. Обґрунтуйте важливість розвитку екологічного туризму в Україні.</p> <p>3. Охарактеризуйте особливості поширення сільського зеленого туризму, агротуризму в регіонах України.</p>	6	15
4	<p>Тема 4. Туристичне краєзнавство та історико-культурна туристично-рекреаційна спадщина України</p> <p>1. Наведіть приклади відомих фортифікаційних пам'яток і споруд Західного регіону України.</p> <p>2. Опишіть історичні особливості утворення Західноукраїнської Народної Республіки.</p> <p>3. Охарактеризуйте визначні музеї Карпатського регіону в контексті туристичного краєзнавства.</p>	6	15
5	<p>Тема 5. Роль транспортної інфраструктури, готельного обслуговування та ресторанного господарства у туристично-краєзнавчій діяльності</p> <p>1. Опишіть розвиток транспортної інфраструктури в Західному регіоні України.</p> <p>2. Наведіть факти щодо оригінальних особливостей закладів розміщення (готелів, зелених садиб) у різних регіонах України.</p> <p>3. Проаналізуйте характерні особливості меню закладів харчування у різних регіонах України (на вибір).</p>	4	12
6	<p>Тема 6. Особливості туристичної картографії у розрізі туристичного краєзнавства</p> <p>1. Охарактеризуйте сучасні мобільні додатки, котрі доцільно використовувати у туристично-краєзнавчій роботі.</p> <p>2. Проаналізуйте особливості побудови спеціальних карт.</p> <p>3. Опишіть туристичні знаки, які використовуються на туристично-</p>	2	10

	краєзнавчих маршрутах.		
7	Тема 7. Характерні особливості навчальних краєзнавчих екскурсій, спостережень, практичних досліджень у туристичному краєзнавстві 1. Охарактеризуйте особливості природознавчих екскурсій. 2. Проаналізуйте застосування базових і «гнучких» навичок у діяльності краєзнавців, гідів, екскурсоводів, провідників. 3. Опишіть основні правила техніки безпеки під час екскурсій і туристично-краєзнавчих маршрутів, обґрунтуйте їхню важливість.	2	10
Підготовка до навчальних занять та контрольних заходів		66	203
Усього годин		94	290

7. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

1. Словесні методи – традиційні види лекцій і лекції-бесіди (діалог з аудиторією), лекції-дискусії, проблемні лекції, лекції-консультації, лекції-прес-конференції, лекції з розбором (аналізом) конкретних ситуацій.

2. Наочні методи з використанням інтерактивних технологій навчання, онлайн-платформ:

- ілюстрація (діаграми, таблиці, моделі, рисунки, схеми тощо);
- демонстрація матеріалу: мультимедійна презентація.

3. Практичні методи: практичні заняття (роботи), індивідуальні завдання у вигляді презентацій, рефератів і доповідей, дебати, робота у міні групах, «мозковий штурм», ділова гра, моделювання ситуацій, самостійна робота, аналіз нормативно-правової документації, літературних джерел інформації, інтернет-ресурсів.

8. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

1. Усне опитування: передбачає фронтальне, індивідуальне, комбіноване опитування, детальний аналіз відповідей здобувачів.

2. Письмова аудиторна та позааудиторна перевірка: передбачає перевірку письмових відповідей на питання, контрольних і самостійних робіт, оформлення схем, таблиць, діаграм, написання рефератів, тез конференцій, доповідей на круглих столах, семінарах, виконання презентацій.

3. Практична перевірка: передбачає перевірку виконання практичних робіт, схем, таблиць, діаграм, презентацій; заслуховування доповідей, рефератів, проведення досліджень; складання та розробку документації; вирішення професійних завдань; ділові ігри.

4. Стандартизований контроль: передбачає тестовий контроль знань, екзамен.

5. Самоконтроль: передбачає самооцінку здобувачами освіти якості засвоєного навчального контенту з освітнього компоненту загалом, змістовного модуля чи окремої теми на основі зазначених у конспекті лекцій або методичних рекомендаціях питань для самоконтролю.

6. Самооцінка: передбачає критичне ставлення здобувача освіти до своїх здібностей і можливостей, об'єктивне оцінювання досягнутих результатів.

Види контролю: поточний контроль та екзамен.

9. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

**Таблиця 1 – Загальні критерії поточного оцінювання знань
здобувачів вищої освіти**

% від кількості балів, визначеної робочою програмою ОК на відповідну тему (визначає викладач)	Критерії оцінювання
90-100	В повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів і письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних/розрахункових завдань, використовуючи при цьому нормативну, обов'язкову та додаткову літературу. Правильно вирішує усі розрахункові/тестові завдання. Здобувач здатен виділяти суттєві ознаки вивченого за допомогою операцій синтезу, аналізу, виявляти причинно-наслідкові зв'язки, формувати висновки і узагальнення, вільно оперувати фактами та відомостями.
74-89	Достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому нормативну та обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки. Правильно вирішив більшість розрахункових/тестових завдань. Здобувач здатен виділяти суттєві ознаки вивченого за допомогою операцій синтезу, аналізу, виявляти причинно-наслідкові зв'язки, у яких можуть бути окремі несуттєві помилки, формувати висновки і узагальнення, вільно оперувати фактами та відомостями.
60-73	В цілому володіє навчальним матеріалом, викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових розрахунків, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки. Правильно вирішив половину розрахункових/тестових завдань. У здобувача виникають труднощі під час виділення суттєвих ознак вивченого, під час виявлення причинно-наслідкових зв'язків і формулювання висновків.
0-59	Не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових розрахунків, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності, правильно вирішив окремі розрахункові/тестові завдання. Безсистемне відділення випадкових ознак вивченого; невміння робити найпростіші операції аналізу і синтезу; робити узагальнення, висновки.

Таблиця 2 – Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, диференційованого заліку, курсового проєкту (роботи), практики, підсумкової атестації	для заліку
90–100	A	відмінно	зараховано
82–89	B	добре	
74–81	C		
64–73	D	задовільно	
60–63	E		
35–59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0–34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Таблиця 3 – Розподіл балів, які отримують здобувачі

Поточне опитування (тестування) та самостійна робота (разом 50 балів)							Підсумковий контроль (екзамен)	Сума
T.1	T.2	T.3	T.4	T.5	T.6	T.7	50 балів	100 балів
7	7	7	8	7	7	7		

T.1, T.2 ... T.7 – теми змістових модулів

10. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

1. Мальська М. П., Боруцька Ю. З. Туристичне краєзнавство: методичні рекомендації для виконання практичних робіт здобувачами вищої освіти спеціальності ІЗ Туризм та рекреація СВО Бакалавр. Львів : Львівський національний університет ветеринарної медицини та біотехнологій імені С.З. Гжицького, 2025. 42 с.

2. Боруцька Ю. З., Іванюк П. В. Туристичне краєзнавство: методичні рекомендації для виконання практичних робіт здобувачами вищої освіти спеціальності 242 Туризм і рекреація СВО Бакалавр. Львів : Львівський національний університет природокористування, 2024. 40 с.

3. Боруцька Ю. З., Іванюк П. В. Туристичне краєзнавство: методичні рекомендації для самостійного вивчення курсу, виконання контрольних робіт та навчально-аудиторної роботи здобувачами вищої освіти Навчально-наукового інституту заочної та післядипломної освіти спеціальності 242 Туризм і рекреація СВО Бакалавр. Львів : Львівський національний університет природокористування, 2024. 44 с.

4. Боруцька Ю. З., Завозіна Л. Б. Туристичне краєзнавство : методичні рекомендації для виконання практичних робіт здобувачами вищої освіти факультету землевпорядкування та туризму спеціальності 242 Туризм РВО Бакалавр. Львів : Львівський національний університет природокористування, 2022. 32 с.

5. Боруцька Ю. З. Практикум із методики створення еколого-туристичних стежок і маршрутів (з елементами сільського зеленого туризму) : навч.-метод. посіб. Екологічний коледж Львівського національного аграрного університету. Львів, 2020. 166 с.

6. Започаткування власної справи у сільському зеленому туризмі (сільська гостинність) : орієнтовна програма для початківців і підприємців / Т. П. Кальна-Дубінюк та ін. Науково-методичний центр ВФПО, 2020р. 26 с.

11. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. Галасюк С. С., Нездоймінов С. Г. Організація туристичних подорожей та екскурсійної діяльності : навч. посіб. Київ : Центр навч. л-ри, 2019. 178 с.

2. Доценко А. Туристичне краєзнавство: навч. посіб. Київ : Університет «Україна, 2022. 128 с.

3. Мальська М. П. Туристичне львовознавство. Частина І. Міщанські гмерки та шляхетські герби в архітектурі міста Львова : навчальний посібник / М. П. Мальська, Т. Б. Завадовський, Д. А. Каднічанський К.: «Центр учбової літератури», 2017. 260 с.

4. Основи краєзнавства: підручник для студентів вищих навчальних закладів / за заг. ред. чл.-кор. НАНУ О.П. Реєнта. Харків : ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2015. 332 с.

5. Петранівський В. Л., Рутинський М. Й. Туристичне краєзнавство: навч. посіб. за ред. Ф.Д. Заставного. 2-ге вид., випр. Київ : Знання, 2008. 575 с.

Допоміжна

1. Бейдик О. О. Рекреаційні ресурси України : навч. посіб. 2-ге вид., доп. і перероб. Київ : Альтерпрес, 2010. 404 с.

2. Боруцька, Ю. З. (2025). Оцінка туристично-рекреаційного потенціалу природоохоронних територій, що постраждали внаслідок російсько-української війни (на прикладі Чорнобильського радіаційно-екологічного біосферного заповідника). *Здобутки економіки: перспективи та інновації*, (18). <https://doi.org/10.5281/zenodo.15460155>.

3. Боруцька Ю. З., Рибак С. Б. Роль природних ресурсів Західного регіону України щодо розвитку туристично-рекреаційного потенціалу та курортної справи. *Topical issues of modern science, society and education : the 2 nd International*

scientific and practical conference (September 5-7, 2021). SPC «Sci-conf.com.ua», Kharkiv, Ukraine. 2021. P. 266–272.

4. Боруцька Ю. З., Рибак С. Б. Туристичні ресурси та природно-заповідний фонд Самбірського району в Українських Карпатах. *Інноваційні наукові дослідження в науці та практиці* : зб. тез доп. Міжнар. наук.-практ. конф. (Полтава, 11 серпня 2021 р.). Полтава: ЦФЕНД, 2021. С. 6–9.

5. Боруцька Ю. З., Дудяк Р. П. Особливості туристично-екскурсійного потенціалу регіонів України (на прикладі Одеської області). *The XI International Science Conference «Theoretical approaches of Fundamental Sciences. Theory, Practice and prospects»*, April 26-28, 2021, Geneva, Switzerland. P. 271–273.

6. Гуменюк Г. М. Екскурсологія: навч.-метод. посіб. Івано-Франківськ, 2018. 82 с.

7. Гуштан К., Боруцька Ю., Рибак С. Національно-патріотичне виховання як невід’ємна складова при проведенні навчальних практик для студентів спеціальності 242 Туризм. *Теоретичні і прикладні напрямки розвитку туризму та рекреації в регіонах України* : матеріали VIII Міжнар. наук.-практ. конф. Зб. наук. праць. Дніпро : Середняк Т. К., 2022. С. 277-284.

8. Дем’янчук Г. С. Українське краєзнавство: сторінки історії. Київ : Вид. центр «Просвіта», 2006. 293 с.

9. Екскурсологія : підручник. За заг. ред. доктора юридичних наук, професора, В. О. Негодченка. Київ : Каравела, 2023. 370 с.

10. Круль В. П. Краєзнавство: навч.-метод. посіб. Чернівці: Рута, 2007. 104 с.

11. Крупа О. М., Боруцька Ю. З., Іванюк П. В. Наукові дослідження інноваційних напрямів повоєнного відновлення туристично-краєзнавчої та рекреаційно-екскурсійної галузей в Україні. *Наукові перспективи*: журнал. 2024. № 8(50), 2024. С. 450-459.

12. Мальська М. П. Паньків Н. М., Ховалко А. Б. Світовий досвід розвитку туризму: підручник. Київ : «Центр учбової літератури», 2017. 244 с.

13. Мальська М., Грицишин А. Функції та дисфункції фестивального туризму в контексті впливу на туристичний простір. Міжнародний науковий журнал «Інтернаука». Серія: «Економічні науки». №4 (48) / 2 том. 2021. С. 29-34.

14. Мальська М., Грицишин А., Білоус С., Топорницька М. Фестивальний туризм: теорія та практика. Навчальний посібник // М. Мальська, А. Грицишин, С. Білоус, М. Топорницька. Київ, ФОП Піча Ю. В., 2022. 232 с.

15. Обозний В. В. Краєзнавство: навч. посіб.-практикум. Нац. пед. ун-т ім. М.П. Драгоманова. Київ, 2004. 237 с.

16. Панкова Є. В. Туристичне краєзнавство. КНУКіМ. Київ : Альтерпрес, 2003. 251 с.

17. Покоłodна М. М., Божко Л. Д. Туристське краєзнавство: навч. посіб. Харк. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. Х. : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2013. 310 с.

18. Сокол Т. Г., Плиська І. І. Інноваційні способи і форми екскурсійної діяльності на ринку туристичних послуг України. *Вчені записки Університету «КРОК»*. Випуск 47. 2017. С. 166-170.

19. Тронько П. Т. Історичне краєзнавство: крок у нове тисячоліття (досвід, проблеми, перспективи). К.: Ін-т історії НАНУ, 2000. 170 с.

20. Туристичне краєзнавство: Канівщина: навч. посіб. / О.О. Любіцева, С.П. Романчук, І.В. Кочеткова, І.І. Винниченко, Т.І. Михайленко. Київ : Альфа-ПК, 2017. 194 с.

21. Філоненко І. М., Філоненко Ю. М. Краєзнавство і туризм: курс лекцій. Ніжин : Вид-во НДУ ім. М. Гоголя, 2010. 213 с.

22. Borutska, Y., Dydiv, I., Krupa, O., Hryhorieva, L., & Sylkin, O. (2024). Methodology And Application of Innovative Technologies to Ensure Sustainable Development: Formation of Eco-Awareness Through the Prism of Ecotourism. *Journal of Ecohumanism*, 3(4), 1357–1367. <https://doi.org/10.62754/joe.v3i4.3666>. (Scopus).

23. Borutska, Y., Vashchyshyn, M., Zhurba, I., Leskiv, H., Taranenko, H., Panteleiev, M. (2023). State environmental impact management in ecological tourism development. *International Journal of Design & Nature and Ecodynamics*, Vol. 18, No. 5, pp. 1247–1254. <https://doi.org/10.18280/ijdne.180527>. (Scopus).

24. Копытко М., Grabar N., Storozhuk O., Borutska Y., Doroshenko T. (2022). Influence of Negative Factors of War: Economic, Legal, Regional and Environmental Aspects. *IJCSNS International Journal of Computer Science and Network Security*. Vol. 22. No. 6. pp. 13-18. <https://doi.org/10.22937/IJCSNS.2022.22.6.3>. (Web of Science).

25. Malska M., Zhuk Y., Dotsenko O. Tourism market of the Lviv region: the analysis and forecast of the development. *Archives of Tourism, Hospitality and Sport science*. Vol. 1. 2020. pp. 94–103.

Нормативно-правові акти

1. Про затвердження Положення про рекреаційну діяльність у межах територій та об'єктів природно-заповідного фонду України : Наказ Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1043-22#Text>.

2. Про туризм : Закон України. Редакція від 04.11.2018. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/324/95-%D0%B2%D1%80>.

3. Про природно-заповідний фонд України : Закон України. Редакція від 08.08.2021. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/2456-12/page>.

4. Про охорону навколишнього природного середовища : Закон України. Редакція від 01.01.2021. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1264-12>.

5. Про культуру : Закон України. Редакція від 16.07.2019. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2778-17>.

6. Про охорону культурної спадщини : Закон України. Редакція від 25.01.2019 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1805-14>.

7. Про утворення Ради туристичних міст і регіонів : Наказ Міністерства економічного розвитку і торгівлі України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0204731-16>.

8. Про затвердження Ліцензійних умов провадження туроператорської діяльності : Постанова Кабінету Міністрів України від 11 листопада 2015 р. № 991. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/991-2015-%D0%BF#n8>.

9. Про схвалення Стратегії розвитку туризму та курортів на період до 2026 року : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 16 березня 2017 р. № 168-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/168-2017-%D1%80>.

12. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1) Бібліотечно-інформаційні ресурси – книжковий фонд, періодика та фонди на електронних носіях бібліотеки Університету, державних органів науково-технічної інформації, наукових, науково-технічних бібліотек та інших наукових бібліотек України:

- Наукова бібліотека Університету, м. Дубляни вул. В. Великого, 1.
- Львівська наукова бібліотека ім. Стефаника НАН України, вул. Стефаника, 2;
- Львівська обласна наукова бібліотека, просп. Шевченка, 13;
- Наукова бібліотека ЛНУ ім. Франка, метод. відділ, вул. Драгоманова, 17;
- Центральна міська бібліотека ім. Лесі Українки, вул. Мулярська, 2а.

2) Електронні інформаційні ресурси мережі Інтернет із переліком сайтів:

- Державне агентство розвитку туризму України. URL: <https://www.tourism.gov.ua>.
- Спілка сільського зеленого туризму України. URL: <https://greentour.com.ua>.
- Державна служба статистики України. URL: <https://stat.gov.ua>.
- Головне управління статистики у Львівській області. URL: <http://www.lv.ukrstat.gov.ua>.
- Українська асоціація активного та екологічного туризму. URL: <http://www.uaeta.net>.
- Віртуальне навчальне середовище. URL: <https://moodle.lnup.edu.ua/>.